

Телеф. Редакції: 29-41.
" Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Порешения каюти

Якщо такий став загальною на-
пругою і безпастатися впересор-
пційою внутрішньої боротьби впливає на
підвищення на політичну діяль-
ного життя, — то далеко шкідли-
вий і далеко болючий віс у шкіль-
ній діяльн. При такому ставі опра-
ви впливля. «Різно Школи» на май-
бачий людський сумі.

Тому вже крайня пора, щоб на різноплановий діяльний повстав у нас необхідний „Butgrüden“, щоб — парфразуючи польські 3-майські кличі, — кожний українець і кожна українка без огляду на стан і політичні переконання висилася в член „Рідної Школи“ і постійно кожного місяця окладали для неї латен як милостиню, або виконуючи необхідний свій національний і територіальний обов'язок.

Та ми повинні не тільки виконати свій особистий обов'язок супроти „Рідної Школи“, але також при всякій нагоді зацікавлювати збірники на її цілі (з нагоди річних зборів, свят, весілля, хрестин, ювілеїв, похоронів і т. п.), улаштувати фестивалі, концерти, вистави і т. п. імпреси в залі на „Рідну Школу“, а наші фізично-економічні товариства, моточарні і кооперативи повинні призначувати на її цілі і проц. своїх бруто доходів та частину акцій. До цього тільки деякі установи виконують свої обов'язки супроти „Рідної Школи“, але всі доведуть до того, щоб ці обов'язки виконали всі українські установи і приватні підприємства. Також українські ради по містах, містечках і селах повинні подбати, щоб громадські ради вставляли в свої бюджети на цілі „Рідної Школи“ певні суми подібно, як це робили і роблять наразі комісарі і польські громадські ради на польські цілі.

Та на цьому не кінець. Прийшло ну працею на кружках „Рідної Школи“ власніков поєднаної а описи виборчої акції — слід розпочати наново і оживити діяльність повітових і місцевих кружків „Рідної Школи“. Слід подбати, щоб в кожній громаді, де живуть українці, повстав діяльний кружок „Рідної Школи“ та щоб всі українці без ріжниць стану і партії висилася в член „Рідної Школи“. Зокрема звернути увагу на приєднання в членів жіноцтва і молоді обох полів. Якщо зважимо, що по нинішній день на 3.500 громад самої Східної Галичини є вважали 307 уковстановлених і 122 згодованих кружків „Рідної Школи“, що на 7 мільйонів українців під Польщею „Рідна Школа“ нараховує за-

раховує 28.000 членів, то з того стане ясним, що все досі зроблене, то лише капля в морі в порівнянні до того, що необхідно зробити, щоб весь український загальнотурнувати під прапором „Рідної Школи“.

Ніхто нам не допоможе, як ми самі собі не поможемо. Нехайже клич: „всі і все для „Рідної Школи!“ — буде пануючим в нашої українській суспільності.

Іван Герасимович.

Японсько-китайський конфлікт.

Досі важко було розв'язати у алу-трійській китайській міжусобиці не тільки авчайшим читачам, але й публіцистам. Цілий ряд імен генералів, воюючих раз по раз, раз по раз іношому бою і нападкам не притягаючи до труднощів у розумінні тамошніх подій та в слідкуванні за ними. Тому то ліце дивного, що опис китайських подій належав усе до найшуд-ніших і найменше цікавих.

Останніми днями зацікавлення подіями на далекому сході в цілому світі значно зросло. А оживилося тому, що на арену подій виступила збройно Японія. Виступ її заворушив перш за все всіх дипломатів, зокрема дипломатів тих держав, що в близькій або меншій мірі зацікавлені Китаєм і його багатствами, а з уваги на те і самим розвитком подій у внутрі Китаю. Якимже чином опинилася Японія на полі збройної боротьби з китаїцями?

Японсько-китайський конфлікт зродився і розгортається тепер у китайській провінції Шантунг. Ця провінція належить до найбагатших у Китаю. Її вона і об'єднаним штихирем для численних китайських провінцій і має копалини вугілля, заліза, олова та міді. Тому не треба дивуватися, що вже здавна всі великі держави намагалися освоїти якнайбільше впливу в тій провінції з уваги на її багатства. Англіїні осли твердо в місті Вей-тайсей, німці мали перед війною Кіо-Чао, а японці оселилися між іншим в пристані Тей-Тав і в місті Тей-На-Фу. Мають у тій провінції свої інтереси й свої точки опору також американці (Зелені Держави).

Коли полуднева армія ген. Чанг-Кай-Шека і т. зв. християнського генерала

Фенга почала опановувати провінцію Шантунг, стала перед ними реальною перспектива об'єднати весь Китай та зробити японці перманентному авантюризму поодиноким генералів. Чому ж раптом така перестанова апласет? Тому, що Шантунг точніше його поєднання є рішенням для домі Пекіну і Маньчжурії в якій панувала японська Чанг-Тео-Лін. Цього надиктовано Японії, бо така об'єднання Китаю під проводом китайських націоналістів їм зовсім не на руку а до того воно привело б скорше чи пізніше до японсько-китайського конфлікту за експлуатацію шантунгських багатств. Переломуючи це все, Японія вислала на північному березі Шантунгу частину війська під прикриттям оборони своїх концесій і своїх горюх перед наступаючою полудневою армією. Потім зашалала вона від китаїців, щоб вони відступилися від замішаної лінії, що дотримує місто Тей-На-Фу з портом Тей-Тав. Полуднево-китайська армія не послухала цього і таким чином дійшло до першої сутички між японцями й китаїцями за опанування міста Тей-На-Фу. Невеличка японська залога в тому місті мусила алатися, а комендант її поповнив самотужку. У відповідь на це вислала Японія до Шантунгу цілу дивізію та відбрала місто. Останні вісті кажуть, що полуднева армія перейшла тепер знов у наступ.

Ось і тло конфлікту. Тепер питання, хто його спровокував? З протестів китаїського (полуднево-китайського) і пекінського урядів висланих до Ліги Націй з епіклоюмним злістом проти японського пасивного виходить, що завинила тут Японія. Її за ніяку ціну не хотілось допустити до об'єднання Китаю а рівночасно хотілось за всяку ціну опанувати Шантунг для своїх експлуатаційних політичних цілей. Справа японсько-китайського конфлікту з дня на день ускладнюється у міжнародному розумінні тому, що Зелени Держави план. Америку стоїть непохитно по стороні Китаю і вислала на шантунгське побережжя алічні військи нібито для обсервації подій. Англія дивиться на японську авантюру крізь пальці та не має нічого супроти того, щоб увага двох її конкурентів на Далекому Сході, на Тихому й Індійському Океані, в Польській й на австралійських водах була на деякий час взаємно заборгована. В таку пору Англія мо-

Жадайте
Французьких
ПАПЕРЦІВ
ДО КУРЕННЯ.

JOB

або придати для себе деякий коштовний капітал, використувати всіляко японсько-американське напруження.

Та японська інтервенція в Шантунгу вплинула ще одні дуже важливі моменти у еволюції теперішніх китайських подій, а саме той, що розбудження китайських націоналізмів а тепер у самі об'єднати всі лави розсварених китайських генералів в об'єдну військову небезпеку для Китаю. Полуднева армія Чанг-Кай-Шека оперувала проти північної армії Чанг-Тео-Ліна, т. зв. маньчжурського диктатора. Колиж прийшло до японсько-китайського конфлікту, що прийняла розвиток який полудневі війська проти Чанг-Тео-Ліна, той останній досі приятель Японії, зняв проти неї краще вороже становище і енергійно заперечує проти десанти японських військ у Шантунгу. Ця солідарність Чанг-Тео-Ліна зі своїм ворогом Чанг-Кай-Шеком а осудженні японських інтервенційних намірів а дуже аламенним явищем і вола мусить стати грізним моментом не тільки для Японії, але й для всіх інших авчкодержав, які мають авчкобуду інтервенційні наміри. Китайський націоналізм протиставляється тепер уже загально-азиатським тужинським авчанням на обмеження його політичної незалежності. На тому націоналізм може аломити зуби не тільки Японії але й усі інші держави.

3 парламентарної арени.

(Власні телефонограми з 15. травня 1928)

ОСВІТНА КОМІСІЯ.

(15) Сьогодні перед полуднем радла під головуванням пос. Серія Хрунько (Український Клуб) соймова освітня комісія. На депозиту порядку находився декрет президента держави про службові відношення учителів державних а казенних шкіл. На вступі референт декрету пос. Виноградський (1-а) зачитав що з уваги на значення 7-го уступу 44-ої

підставових, ані подібних меліораций, не урухомлений в тут довгочинцевий інвестиційний різничний кредит, нема здорового дрібного кредиту для селянства. В поті чола випадає український різничний гріш на розмірно високі податки і лавини державні та самоврядні, що більше, керовані своєю причиноюється до забезпечення бюджетів міст. (Міські оплати за візд і по-стий.)

Не маючи належної розмірної й уліпшеного земельного варстату, не маючи грошових засобів на господарські інвестиції і поглиблення та удосконалення своєї сільсько-господарської продукції український різничний, а в першу чергу українське селянство не може мимомовно свогого труду витягнути зі землі високого доходу.

Весь сирий дохід українських дрібно-власницьких господарств сягає річно около 1.5 мільярда золотих в золоті, а яких 880 мільйонів припадає на дохід з ростинної, а около 600 мільйонів на дохід з заїрїної продукції. Колиж на около 7 мільйонів українського населення на Західній Україні з різничним життєм 86.4 проц., то є поверх 6 мільйонів душ — припадає на душу сирого доходу около 250 золотих в золоті річно. Є це сума, яка далеко не сягає пересічної коти потрібної на покриття річної споживної одиниці обчисленої напр. для Галичини на 600 австр. корон в золоті на рік і на голову. Стан західно-українського різничного при низькій життєвій стопі селянства дозволяє кинути у на зовнішній ринок земледдади у рівновартості около 580 мільйонів золотих в золоті, у тім на ростинні плоди припадає около 180 мільйонів, на заїрїні около 400 мільйонів

юліан павликовський.

Українське різничництво на західних землях і його змагання.

(З нагоди Свята Свободи і Свята „Сільського Господаря“.)

В руках українського різничника скупчена значна частина національного маєтку українського на західних землях. Український різничник творить тут найчисленнішу посідаючу і продукуючу верству. Його гаразд — це гаразд українського народу. Праця над розвитком українського різничництва — це праця над фізичним, господарським і культурним розвитком народу.

Характер українського різничництва на західних землях відрізняє нам відношення української землеволодіності. На кожну сотню гектарів української землі припадає тут 98 гектарів на дрібно-власницьку, а тільки 2 гектари на велико-власницьку господарства. Українське різничництво це майже в цілості різничництво засноване на дрібній, у подавляючій більшості, селянській власності.

Розвій земельної культури у селян — ось головний шлях праці, по яким мусять ступати піонери різничного поступу серед українського народу. Український різничник, цей споконічний дідач української землі, не находиться сьогодні в повній її розпорядженні. Тільки около 3/5 української національної території становлять варстат праці українського різничника. Поверх 2/5 землі остали ще у чужім — головню велико-власницьким — посіданні.

На 13,420,000 га землі в п'яти су-тоукраїнських повідствах велика земельна власність має в році 1921

5,189,000 гектарів землі у своєму посіданні, дрібна земельна власність понижче 50 гектарів площі має разом 8,231,000 гектарів*).

Серед великої власності приватна велика власність обіймає 3,996,100 гектарів, розділених на 3,672 маєт-ки. Один велико-власницький приватний маєток займає в ідеальній пересічці 1088 гектарів землі.

Дрібна земельна власність розп-люється на 1,251,000 господарств. Ідеальний земельний наділ одного дрібного господарства доходить у пересічці до 6.5 гектара. Однак ця пересіч не висвітлює належнито нездорового розподілу землі серед дрібної власності. Вона каже тільки, що одна велико-власницька господарська одиниця є майже 168 разів багатша землею, чим одна дрібно-власницька у розумінні польської статистики. (У статистичних ви-казах дрібної власності находимо теж малі фільварки і церковні землі до 50 гектарів площі.)

Нижче ідеальної пересічки земель-ного наділу одного дрібного гос-подарства — отже нижче 6.5 гектара — стрічаємо на західно-українських землях около мільона господарств. Самих карловатих господарств до 2 гектарів площі маємо тут 558,100 і мало-земельних селянських від 2 до 5 гектарів площі — 409,100. Тільки отсі дві категорії творять разом уже 967,200 господарських одиниць.

* Українська національна територія під Польщею обіймає 137,135 кв. км. При на-ших розділеннях залишається при данних а 5-ти воєводствах і об'єднуючи стан посі-дання великої власності станом посіда-ння української великої власності, а стан посіда-ння дрібної власності станом посі-дання чужої дрібної власності доходить до авчальних відношень українського і чужого землевласництва.

які терплять голод землі. Однак мусимо підкреслити, що і господарства вище 5-ти гектарові на під-моглих землях Полісся, ялових піс-ках Волині й Розточа, в полісі верх-ходністрових болот, в карпатських верховинах не творять економічно самостійного господарства.

Господарсько-самостійною оди-ницею з точки погляду економії селянських господарств уважимо та-ке господарство, площа якого може дати — при удержуванні одної па-ри робочих звірат — працю і про-житок одній селянській родині про-тягом цілого року. Таких госпо-дарств на західно-українських зем-лях маємо дуже мало.

Залишаючись при механічній ста-тистичній поділї, то є вважаючи тільки до 5-ти гектарові господар-ства економічно несамотійними, ба-чим, що вони становлять около 80 проц. усіх господарств. Разом з різ-ним — що правда нечисленим — пролетаріатом західно-українське село зберігає в собі около 1 мільона родин, або около 5 мільйонів душ різничного землею недостаточного або зовсім незабезпеченого насе-лення.

Наслідком самого голоду землі переживає західно-українське село гостру аграрну кризу.

Кріза отся, викликана нездоровим розподілом землі, прибурає чимраз більше на гостроті ще й наслідком немовірної шахівниці парцель, як наслідку постійної діляби селян-ських господарств. Дріблення селянських господарств в Галичині дошло вже у 1911 році до того, що на около 1 мільон господарств на сході й заході припадало 19,340,321 парцель. Шелли селянської ниви, а в їх місці прийшли смужки!

На зах. око. землях не ведеться авч

